

Please note! This is a self-archived version of the original article.

Huom! Tämä on rinnakkaistallenne.

To cite this Article / Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Karppinen, A. & Ketonen, E. (2019) Medianomit ehkäisevät ennalta työttömyyttä. TAMKjournal, 12.3.2019.

URL: <http://tamkjournal.tamk.fi/medianomit-ehkaisevat-ennalta-tyottomyytta/>

Medianomit ehkäisevät ennalta työttömyyttä

in [Kehittäminen ja soveltava tutkimus](#) · [Muu teema](#) — 12 maalis, 2019

TAMKin Co-Studio -hankkeen ja Tampereen kaupungin työllisyyspalveluiden yhteisessä valmennuskokeilussa kerättiin ensikäden tietoa media-alan työttömien uravalmennustarpeista sekä pyrittiin kehittämään yhteistyötä oppilaitoksen ja työvoimapalvelujen välille. Valmennuskokeilussa 11 työtöntä medianomia osallistui kolmen kuukauden mittaiseen valmennuskokonaisuuteen, joka painottui ensisijaisesti oman osaamisen tunnistamiseen ja sanoittamiseen, yrittäjämäiseen työskentelyyn ja työnhakuun sekä oman osaamisen tuotteistamiseen. Artikkelissa analysoidaan ja arvioidaan valmennuksen aikana koottuja havaintoja ja pohditaan, miten medianomien työllistymistä voitaisiin tukea jo opintojen aikana sekä siirtymävaiheessa oppilaitoksesta työmarkkinoille.

Kirjoittajat: Anneli Karppinen ja Emma Ketonen

Valmennuskokeilun tausta ja tarve

Kulttuuri- ja media-alan monia muita aloja heikompi työllistyminen on yleisesti tunnettu haaste. Opetushallinnon tilastopalvelun mukaan (2017) vain 60 prosentilla kulttuuriammateissa toimivista oli pysyvä työsuhde, kun vastaava osuus muissa ammateissa toimivilla on 74. Ero selittyy yrittäjien suurella osuudella. Määräaikaisena toimi 12 prosenttia ammatissa toimivista ja loput yrittäjinä (Opetushallinnon tilastopalvelu 2017).

Co-Studio -hankkeen tavoitteena oli kokeilla ja kehittää media- ja kulttuurialojen työttömyyttä ennaltaehkäiseviä, työelämän muuttuviin tarpeisiin ja toimintaympäristön muutoksiin vastaavia, joustavia toimintakäytäntöjä, jotka ennaltaehkäisevät ja parantavat valmistuvien opiskelijoiden sekä jo mahdollisesti työttömänä olevien alan osaajien työllistymismahdollisuuksia. Co-Studio -hanke toteutettiin yhdessä Tampereen ammattikorkeakoulun (TAMK), Tampereen seudun ammattiopiston (TREDU), Pirkanmaan TE-toimiston, Tampereen kaupungin työllisyyspalvelujen ja Business Tampereen kanssa. Hankkeen rahoittajia ovat Pirkanmaan liitto, TAMK ja TREDU.

Co-Studio-hanke kohdistui ensisijaisesti Tampereen Mediapoliksessa toimivien TAMKin ja TREDUn valmistuviin media-alan opiskelijoihin sekä oppilaitosten Tampereella asuviin alumneihin. Hankkeessa kehitettiin kokeilemalla opiskelijoiden, alumnien, oppilaitosten, yritysten ja työvoimaviranomaisten yhteistyötä ja luotiin työllistymistä edistäviä käytäntöjä. Yksi näistä kokeiluista oli alumneille suunnattu medianomien valmennuskokeilu. Yhteistyössä Tampereen kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa toteutetun uudenlaisen valmennuskokeilun keskeisenä tavoitteena oli ennaltaehkäistä valmistuvien opiskelijoiden työttömyyttä ja sujuvoittaa siirtymävaihetta opiskeluista työelämään, nykyaikaiset työllistymisen mallit huomioon ottaen. Co-Studio:ssa valmennuskokeilun toteuttamisesta vastasi hankkeen projektipäällikkö Anneli Karppinen ja työllisyyspalveluissa palvelupäällikkö Petri Pekkola. Ryhmävalmennusta ja tiedonkeruuta hoitivat Co-Studio -hankeharjoittelija Emma Ketonen sekä työllisyyspalveluiden palvelusuunnittelija Arto Kekki.

Valmennuskokeilu järjestettiin kuntouttavan työtoiminnan lain puitteissa. Lain tavoitteena on parantaa työmarkkinatukea tai toimeentulotukea saavan työttömän henkilön edellytyksiä työllistyä tai osallistua koulutukseen tai työ- ja elinkeinohallinnon tarjoamaan työllistymistä edistävään palveluun (Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja 2019). Kuntouttavan työtoiminnan katsotaan olevan työllistymistä edistävää ja tavoitteellista toimintaa ja sen tavoitteena on luoda siirtymiä työmarkkinoille. Lisäksi kuntouttavaan työtoimintaan osallistuvan henkilön on tarkoitus saada kokemusta ryhmään kuulumisesta ja toimimisesta työyhteisön jäsenenä.

Valmennuskokeilun toteutus ja palautteen keruu

Medianomeille suunnattu valmennus oli kestoltaan kolme kuukautta, ja se toteutettiin keväällä 2018. Kokonaisuus sisälsi yhteensä 13 valmennuskertaa. Valmennukset järjestettiin kerran viikossa, ja valmennuspäivän kesto oli 4–6 tuntia kerrallaan. Valmennusryhmään kuului 11 työtöntä ja pitkäaikaistyötöntä medianomia, iältään 24–38-vuotiaita. Kaikki medianomit olivat Tampereen kaupungin työllisyyspalveluiden asiakkaita, ja suurin osa heistä oli valmistunut TAMKista.

Valmennuskokeilu oli sekä Co-Studio -hankkeelle että työllisyyspalveluille täysin uudenlainen kokeilu, ja sen aikana kerättiin palautetta ja kehitysehdotuksia osallistuneilta medianomilta. Palautetta kerättiin erilaisilla kyselyillä, arvioinneilla ja työpajojen sekä havaintojen dokumentoinneilla.

Valmennuksen keskeisimpiä teemoja olivat oman osaamisen löytäminen ja sanoittaminen, yrittäjäyys ja yrittäjämäinen työllistyminen sekä oman osaamisen tuotteistaminen. Valmennusten painotukset olivat alalle tyypillisessä keikka- ja freelancer-työssä. Freelancer-tyyppinen työ oli yksi valmennuksen perusajatuksista ja se liittyi käytännön tasolla kaikkiin kolmeen pääteemaan: oman osaamisen tunnistamiseen ja sanoittamiseen, yrittäjälähtöiseen työskentelyyn sekä oman osaamisen tuotteistamiseen. Käytännössä valmennukset sisälsivät luentoja ja tehtäviä liittyen nykyaikaisiin työnhakutoimenpiteisiin, kuten video-CV:n tekoon ja piilotyöpaikkojen hakuun sosiaalisen median avulla.

Lisäksi valmennuksen aikana toteutettiin niin ikään kuntouttavana työtoimintana kaksi media-alalle tyypillistä asiakastyötä, joissa medianomit pääsivät käytännössä päivittämään oman alansa työkokemusta. Tämänkaltaisten asiakastöiden toteutus oli myös itsessään uudenlainen kokeilu Co-studio-hankkeen ja työllisyyspalveluiden välillä. Hanke tarjosi tila- ja opetusresursseja asiakastöiden käytännön toteuttamiseen. Medianomit suunnittelivat ja toteuttivat ryhmävalmentajien johdolla markkinointivideon sekä verkkojulkaisun, jotka julkaistiin valmennuskokeilun päätöstapahtumassa keväällä 2018.

Havaintojen ja palautteen analysointi

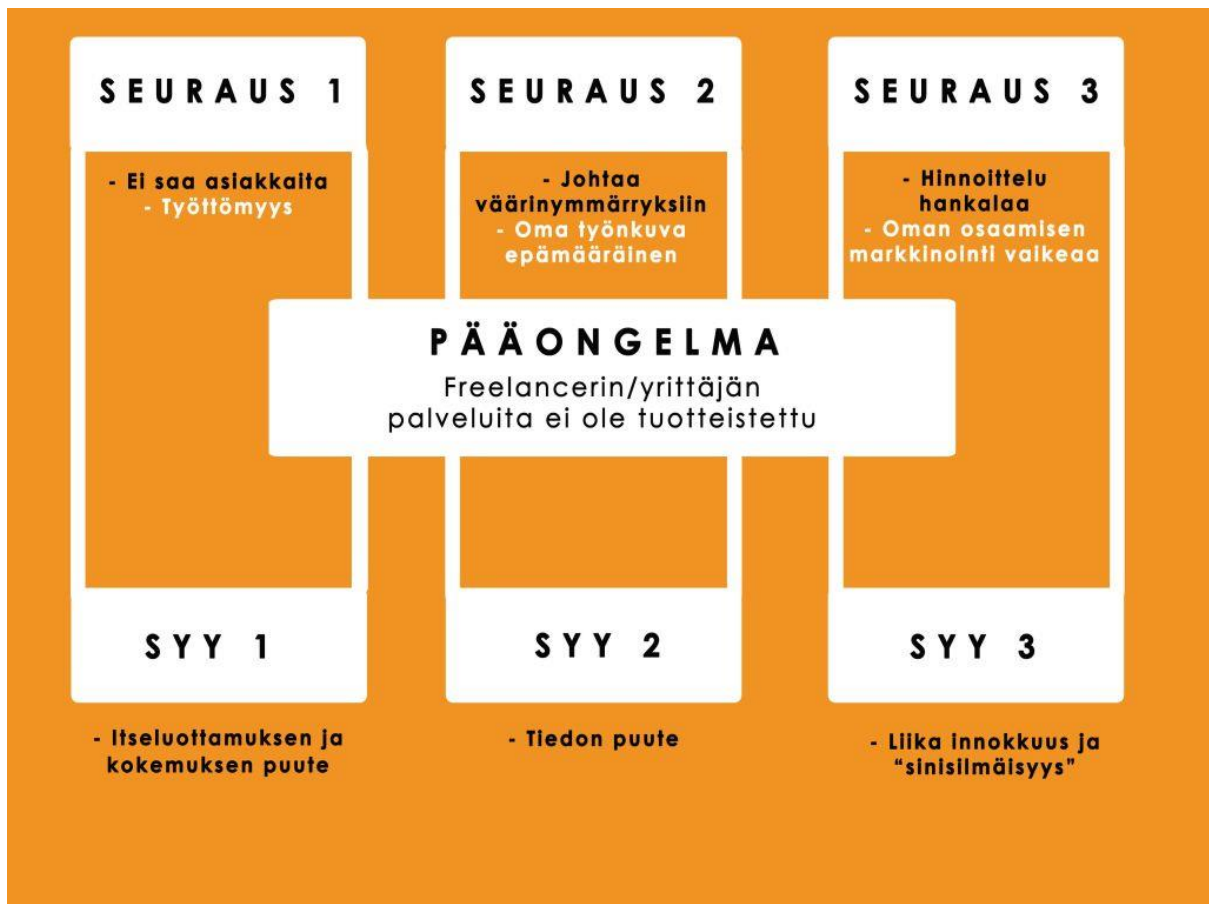
Kolmen kuukauden mittainen valmennuskokonaisuus sisälsi yhteensä 16 erilaista valmennusta. Kyselyjen avulla medianomit antoivat numeeriset arvioinnit valmennustuen sisältöjen hyödyllisyydestä oman työnhakunsa kannalta. Arviot annettiin aina ennen ja jälkeen valmennuksen toteutumisen. Arvioita annettiin asteikolla 1–5, jossa numero 1 ilmaisi, että valmennus koettiin hyödyttömäksi, ja numero 5, että erittäin hyödylliseksi.

Valmennusten lopullinen yhteenlaskettu keskiarvo oli 3,78, mikä kertoi siitä, että valmennusten teemat koettiin onnistuneiksi ja oman työnhaun kannalta tarpeellisiksi. Myös

medianomeilta palautetyöpajassa saatu positiivinen palaute tuki arviointeja. Kirjallisista palautteista ilmeni, että medianomit arvostivat erityisesti yrittäjyyteen liittyviä, esimerkiksi verotusta ja hinnoittelua koskevia konkreettisia ohjeita. Lisäksi kokeilun aikana toteutetut käytännön asiakastyöt saivat hyvää palautetta. Varsinkin pidempään työttömänä olleet medianomit arvostivat työn tekemisen mahdollisuutta nykyaikaisilla työvälineillä ja -ohjelmilla.

Valmennuskokeilun aikana toteutettiin myös erilaisia työnhakua tukevia työpajoja, joista yksi oli ongelma- ja tavoitepuu-paja. Työpaja toteutettiin valmennuskokeilun alussa ja sen tuloksia hyödynnettiin myös valmennusten sisällön suunnittelussa. Ongelma- ja tavoitepuiden tarkoituksena oli toimia työkaluna, jolla pystyttiin kartoittamaan ryhmän haasteita freelancer-tyyppisen työn tekemiseen liittyen.

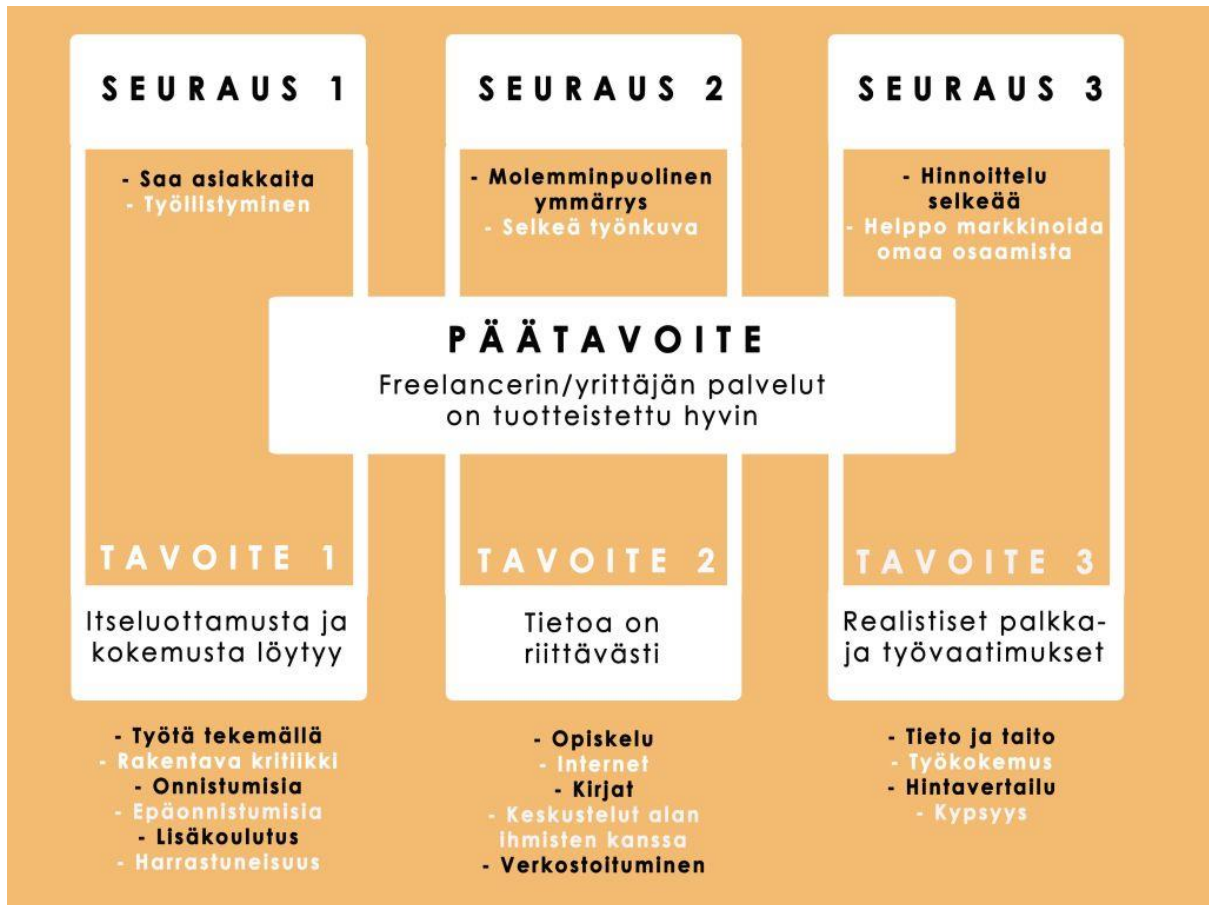
Työpajoissa tehtyjen havaintojen pohjalta nousi esiin ongelmia ja niiden syitä, jotka käännettiin tavoitteiksi.

Kuva 1 Ongelmapuu (kuva Emma Ketonen 2018)

Oman osaamisen tuotteistamisen puuttumisesta freelancer-työssä oli seurauksena hinnoittelun hankaluus, oman osaamisen markkinoinnin vaikeus, työnkuvan epämääräisyys, väärinymmärrykset työssä, asiakkaiden puute sekä työttömyys. Syyt freelancer-työn tuotteistamisen puuttumiseen löytyivät medianomien havaintojen mukaan liiasta innokkuudesta alalla sekä tiedon, itseluottamuksen ja kokemuksen puutteesta.

Työpajan tuloksena ongelmien pohjalta muodostui uusi päätavoite: palvelujen onnistunut tuotteistaminen.

Kuva 2 Tavoitepuu (kuva Emma Ketonen 2018)

Tavoitepuuhun kirjatun mukaisesti ensin itseluottamusta ja kokemusta voitaisiin kerätä työtä tekemällä, rakentavalla kritiikillä, onnistumisilla, epäonnistumisilla, lisäkoulutuksella sekä harrastuneisuudella. Toiseksi tietoa saataisiin opiskelemalla, internetistä hakemalla, kirjoista, alan ihmisten kanssa käydyistä keskusteluista sekä verkostoitumisesta. Kolmanneksi alatavoitteeksi muodostuneet realistiset palkka- ja työvaatimukset toteutuisivat tiedon, taidon, työkokemuksen, hintavertailun ja ammatillisen kypsyuden myötä.

Valmennuskokeilun aikaansaamat kehittämissihtökset

Valmennuskokeiluun osallistuneet medianomit kokivat, että valmistumisen jälkeistä työttömyyttä voisi ennaltaehkäistä tuomalla ammatilliseen opetukseen samoja teemoja, joita valmennuksissa käytiin läpi. Medianomit kertoivat, että oppilaitoksen tarjoama uravalmennus- ja opetus oli ollut opiskelujen aikana hyödyllistä ja riittävää, mutta valmistumisen jälkeen he olivat huomanneet puutteita omissa työnhakukyvyissään.

Medianomit korostivat kehitysehtöksissään erityisesti yrittäjämäisen työskentelyn käytäntöjä, ammatillisen portfolion johdonmukaista kokoamista ja henkilöbrändäystä sosiaalisessa mediassa. Lisäksi he toivoivat saavansa tietoa mahdollisimman erityyppisistä

urapoluista, perinteisen media-alalle työllistymisen lisäksi. Media-alan ammattitaidon hyödyntämistä tulevaisuudessa eri aloilla pidettiin tärkeänä.

Valmennuskokeilu osoitti myös sen, että oppilaitosten ja työvoimaviranomaisten entistä tiiviimpi yhteistyö opiskelijoiden valmistumisvaiheessa helpottaa työttömiä medianomeja. Mitä nopeammin työttömäksi jääneet medianomit olivat löytäneet työvoimaviranomaisten palveluiden pariin, sitä tehokkaammin he välttyivät taloudellisilta vaikeuksilta tai syrjäytymiseltä. Nämä olisi syytä sisällyttää myös oppilaitosten työelämä- ja uravalmennukseen.

Lähteet

Kulttuurityövoima Suomessa 2017. Suomen virallinen tilasto (SVT): Kulttuuri.Helsinki: Tilastokeskus. Luettu 29.11.2018. <http://www.stat.fi/til/klt/2017/01/index.html>

Kuntouttavan työtoiminnan käsikirja. 2019. Asiakas. Luettu 29.11.2018. <https://thl.fi/fi/web/kuntouttavan-tyotoiminnan-kasikirja/kuntouttavan-tyotoiminnan-kasikirja/asiakas>

Opetushallinnon tilastopalvelu. 2017. Luettu 29.11.2018. <https://vipunen.fi/fi-fi>

Kirjoittajat

Anneli Karppinen, lehtori, media-ala, Co-Studio -hankkeen projektipäällikkö, TAMK, anneli.karppinen@tuni.fi

Emma Ketonen, medianomi, YAMK-opiskelija, Co-Studio -hankeharjoittelija, TAMK, emma.ketonen@tuni.fi

Kuvituskuva: *Unsplash/Markus Spiske*